

A. Bardach: Karol Marks. "Wiedza i Życie", 1932, z. 5, str. 294-307.

4.

str. 298: „Pewne wielkie grupy społeczne, które kształcą zaradki ludzka XIV, i „narod to ja”, nie mogą darować wielkiemu badaczowi, który ośmielił się porównać, i formy ustrojowe, „których jest naród, podlegają zmianom jak myślenie na świecie i ideologia, biety umysłowa i materjalne warunki produkcji musi odpowiednio do nich zmienić i ustroj społeczny i polityczny. To i tyłko to miało na myśli Marks-Lenin, pisał „Nedok Filozofji”, pierwsze polemiczne skierowane przeciwko francuskiemu socj-
listie Proudhonowi a wydane w Paryżu w r. 1874:
„Stosunki społeczne są ściśle związane z stanami wytwarzania. Zdobywając nowe siły wytwórcze, ludność zmieniają sposób produkcji, a zmieniając sposób produkcji, sposób zarabiania na życie, zmieniają nowe stosunki społeczne. Zarwa dądroz nam społeczeństwo z państwem feudalnym na ciele, między porozny - społeczeństwo z kapitalistycznym przemysłowym”

str. 299:

„W r. 1859 ukazał się w Marsii „Program do walki chonowuj polityczny”; tam jest ow-
styczny ustęp, w którym mamy po raz pierwszy w systematycznym sposób wytwórcy tego materjalnego-
określenie: „Bilż autorytaryj ten ustęp:

Prorokowanie

„Radua epolecia formacia ni siva, do-
piti ni rotang rovinute mystrie sty vytr-
ere, dla ktorych ona part dostatkunie rotlety,
i une vyine stonunki produkcije ni ukryta
ni, dopiti materialne warunki il existenciji
u Toue staves poleceniha sy ni vytepus.
To teri ledekhoi stanki stave raune vyho takie
raducia, ktore more rotypare.... W inelitel
rozpacil mivna ornauzi nastepajice prop-
ryne epoli epolecii formacii: arytzeke,
starytva, i reduionduca ferdula i unro-
ytva mienauitva.”

str. 300. „Zanaty” (u stonuku do
terri materializmu historijem)

„Dva jednah zanaty utymaty sy po
diei divizijny: jeden datny roli inelitel
jednostek u drucej ledekhoi, drugi roli
existencijny i ideologijny. Ne zamet jedny
odpovediint mogo cramu (u r. 1894) Lenin,
jehedyby vyruvazic intencijnu moga pynta
roly u drucej inelitel, u drugi Engels
u jedny z mavel „Listy o materializme”
obizornym. Odpovediiteli tak konfuzie i pre-
konfuzijno, i zavistam za inelitel vypryt
zajtva il odpovedi. U polemice z Mi-
chajlovskim, pyntica rovjichij grupy
t. zv. narodnikov, pynt Lenin:

"Idea historycznej konieczności (zwłaszcza
w teori materializmu historycznego) bynajmniej
nie uznaje się roli jednostki w dziejach, mała
cała historia to cały jednostek, to działal-
ności ludzi. Zasadnicze pytania, które leżą
u podstaw oceny publicznej działalności brzmia-
(wielkie teori materializmu historycznego):
W jakich warunkach ta działalność może
być orientowana produkcyjnie? Innymi słowy,
na czym polega gwarancja, że ta działalność
(oceny jednostki wybitnej) nie poraża
pojęciem ogółem, który podchorze może
i innych czynów działalności w kierunku
precyzyjnym?"

"Drugie pytanie brzmi: jak jest rozumiany
rola czynników ideologicznych. Sam Marks
jest z tym przytłaczająco, jak w roli w rozwoju
historycznym adekwatnie do idea. Socjalizm
(którego ojcem duchowym jest Karłowicz Marks),
produkt epoki wielkiej przemocy społecznej
czyli i politycznej na przełomie XVIII i XIX wieku,
wyprzedził z kolei kolosalny wpływ na bieg wy-
padków dziejowych w XIX, a zwłaszcza w XX wieku."

"Według materialistycznego pojęcia
dziejów, pisał Engels w liście z r. 1890, ogólnym
rozróżnieniem w ostatecznej instancji i historii
jest produkcja i reprodukcja realnego bytu. Wierzę
poważnie nie podzieliłbym ani Marks, ani
ja. Jeżeli ktoś zniechęca to w tym kierunku,
to, iż jedynie rozróżnienie jest moment

C. d. H. Bardach: Karol Marks

str. 301/2

jest moment chronologiczny, zmieszania to zdanie
o niemożności, abstrakcyjny i absurdalny.
Potrzebnie chronologiczne jest podziałem, ale różne
momenty nadbudowy - polityczne, prawnicze,
filozoficzne teorię, religijne postawy - wyrażają
tę samą wstępną na przebieg historyczny
wielki i w wielu wypadkach wręczają o formie.
Jest to wręcz inne additivum, zmieszanie myślowe
nie, w końcu jednak poprzez umiarkowanie przy-
padkowości... przebieg i w końcu co niezbędne
chronologiczne rozumie. Gdyby nie to, rozstrza-
nie tej teorii do dalszej epoki historycznej
(wyjaśnienie myślowego biegu zdania) byłoby
różnie Takie, ich rozumowanie proste
rozumienia pierwiastka stopnia."

"Albo w innym liście":

"Brak tym lekcji (Stonacym, że po-
djęcie roztrząsania jest moment chronologicz-
ny) dialektyki. Wskazanie i jednym
miejsce pryncypu, w drugim skalek... Wzrost
niema takiej abstrakcji."

str. 306.

Autor studium i epoki produkcji a kopie-
stwierdzenie odbywa się ciężej na tej samej produkcji
technicznej, mogły istnieć wiele wieków. Ale
"Burżuazja nie może istnieć, nie rewolucyj-
nie reorganizacji u siebie produkcji, a więc
stosunków produkcji, a więc całkowitego
stosunków społeczeństwa... Ciężko rewolucyj-
nie"

znowie produkcji, nie ustające zainteresanie
podstawami materialnymi struktur epoki
niezależnie od rodzaju i rasy, od rodzaju epoki
burzowniczej od myślenia epoki renesansowej.
Wszystkie tezę, zaimplementowane strukturami, oraz
z twarzą w sobie, im więcej, tym bardziej
ni wyobraźni i postaw, obracają
się w siebie... i po raz pierwszy ludzie rozumie-
ni są i pojęci strukturalnie, a nie jako
nie strukturalne, i na nie struktur
rozwiązane...

„Pisat Marks (i Engels) / w r. 1848

„Manifest komunistyczny”.